Σήμερα ἤ αὔριο ἡ ἀπόφαση τοῦ Στρατοδικείου

ΠΟΙΝΕΣ 1-8½ ΕΤΩΝ ΖΗΤΗΣΕ Ο Β. ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ

Οἱ ἀπολογίες τῶν 15 κατηγορουμένων τοῦ ΠΑΚ

• Συνέχεια ἀπό τή σελίδα 12

σεως Κέντρου. Κάτω ἀπό αὐτές τίς σκέψεις ἔγινα μέλος.

ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗ: Ποιός σᾶς συνέλαβε;

ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ: Ὄχι, πάντως, ὁ ὑπαστυνόμος κ. Νιτζαφέρης. Μέ συνέλαβαν οἱ κ.κ. Λάμπρου καί Μάλλιος.

Στό σημεῖο αὐτό καί μετά τόν τερματισμό τῆς ἀπολογίας τοῦ κ. Κασιμάτη, ἡ συνεδρίαση τοῦ Στρατοδικείου διεκόπη γιά τίς 5 τό ἀπόγευμα.

Ἡ ἀπογευματινή συνεδρίαση

Τό ἀπόγευμα χθές στίς 5 ἀπελογήθη ὁ κατηγορούμενος γιατρός κ. Βγενόπουλος, ὁ ὁποῖος εἶπε ὅτι προέρχεται ἀπό νομιμόφρονα οἰκογένεια πού ἔδωσε πολλά στήν ὑπόθεση τῆς Δημοκρατίας καί τῆς Ἐλευθερίας.

— Μετά τήν 21η Ἀπριλίου, εἶπε, ἀπελύθην ἀπό τήν θέση μου στό Κρατικό Νοσοκομεῖο μαζί μέ τόν ἀδελφό μου. Πίστευα ὅτι ἤμουν ἕνας μάρτυρας μιᾶς ἀνωμάλου καταστάσεως. Ἐμυήθην εἰς τό ΠΑΚ. Γιατί; Γιατί τά αἰσθήματα καί οἱ πεποιθήσεις μου ἦταν ἡ ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια, ἡ Ἐλευθερία καί ἡ Δημοκρατία. Συζήτησα μέ τόν κ. Πελοποννήσιο καί πρωταρχικός σκοπός μας ἦταν ἡ πολιτική ἀνασύσταση τῆς Ἑνώσεως Κέντρου, ἐν ὄψει δημοψηφίσματος καί πιθανῶν ἐκλογῶν. Σκοπός, λοιπόν, ἦταν ἡ ἀναζωπύρωση τῆς Ε.Κ. μεταξύ τῶν γιατρῶν. Μετά τήν σύλληψη τοῦ Ἀλευρᾶ τό 1968, δέν εἶχε συμβῆ τίποτα. Τό 1970 γύρισε ἀπό τό ἐξωτερικό ὁ ἀρχιτέκτων κ. Τρίτσης. Τόν εἶδα στήν κηδεία τῆς μάνας μου καί ἔφυγε πάλι τήν ἄλλη ἡμέρα. Τόν Ὀκτώβριο τοῦ 1969 μέ εἰδοποίησεό Τρίτσης νά δῶ τόν πατέρα του, πού ἦταν ἑτοιμοθάνατος. Ὁ Τρίτσης εἶναι ἀρχιτέκτων καί ζοῦσε στήν Ἀμερική. Ἐρχόταν σάν κομήτης. Ἐπόμενο ἦταν νά συζητήσουμε γιά τήν κατάσταση. Μοῦ ζήτησε νά συναντηθῶ μέ τόν Πελοποννήσιο. Τόν εἰδοποίησα καί πήγαμε μαζί στόν Τρίτση. Μᾶς ζήτησε νά ἀναδιοργανώσουμε τήν νέα Ἕνωση Κέντρου μέ τήν ἀντιστασιακή μορφή τοῦ ΠΑΚ. Εἴχαμε ἀντιρρήσεις καί συναντηθήκαμε πάλι μετά 3 ἡμέρες στό γραφεῖο τοῦ Τρίτση. Ἐγώ καί ὁ Πελοποννήσιος. Λένε ὅτι ἦταν καί ὁ κ. Φραγκιᾶς. Ἐγώ τόν γνώρισα ἐδῶ μέσα. Μᾶς ἔδειξε σχέδια καί ἐπιστολές. Τοῦ εἶπα ὅτι θά μποροῦσα στόν πολιτικό τομέα νά βοηθήσω. Κι' αὐτός συμφώνησε ὅτι δέν μέ ἤθελε γιά τό δυναμικό κλιμάκιο. Τό ἴδιο ἔγινε καί μέ τόν Πελοποννήσιο. Μιά μέρα μέ ἐπεσκέφθη ἡ Μπαρμπαγιαννέρη καί μοῦ εἶπε ὅτι ἔφερνε ἕνα δῶρο τοῦ Τρίτση. Ἦταν μιά μαγνητοταινία τοῦ Ἀνδρέα πού μιλοῦσε γιά τήν δικτατορία καί τόν βασιλιᾶ. Ἕνα σημείωμα ἔλεγε νά τήν ἀκούση καί ὁ Πελοποννήσιος. Ἦρθε μαζί μέ κάποιον ἄλλον. Δυσανασχέτησα. Στήν ΕΣΑ μοῦ εἶπαν ὅτι ἦταν κάποιος Γαβαλᾶς. Ἐγώ δέν τό ξέρω.

Ἀπό τήν ἐποχή ἐκείνη, μόνο τό καλοκαίρι ξαναεῖδα τόν κ. Τρίτση. Μοῦ παρατήρησε: «Δέν βλέπω νά κινῆστε. Ἐδῶ γίνονται πολιτικές ζυμώσεις». Ὁ Πελοποννήσιος μοῦ ἔδωσε συμπαθητική μελάνη νά γράψω γιά τίς κινήσεις τῶν πολιτικῶν, καί τίς ἐπαφές τοῦ Τάσκα κλπ. Εἶπα στόν Πελοποννήσιο νά γράψη αὐτός, γιατί ἔτρεμε τό χέρι μου. Γράψαμε 2 φορές. Ἡ δεύτερη ἐπιστολή ἦταν ὅταν ἔφυγε ὁ Θεοδωράκης ἀπό τήν Ἑλλάδα. Ὁ Πελοποννήσιος μοῦ εἶπε νά γράψω γιά πράγματα πού δέν εἶχαν σχέση μέ ἐκρηκτικά, ἀλλά γιά πολιτικά μέσα, πολυγράφους κ.λ.π.

Λέει ἡ παραπεμπτική διαταγή ὅτι ἔγραψα νά μᾶς στείλουν 30.000 δρχ. γιά χειρουργεῖο. Οὐδέποτε ἔγινε τέτοιο πρᾶγμα. Τό φθινόπωρο συλλαμβάνεται ὁ Κορωναῖος. Ὅταν εἶδα τήν φωτογραφία του δέν μποροῦσα νά τόν θυμηθῶ. Ἦρθε ὁ Τρίτσης καί διαμαρτυρήθηκε γιατί κάνουν ἐκρήξεις καί εἶπε ὅτι «θά μᾶς πάρουν στό λαιμό τους». Σέ μερικές ἡμέρες μάθαινα ἀπό κάποιον φίλο μου γιατρό ὅτι συνελήφθη καί κάποιος Κασιμάτης, ὁ Φραγκιᾶς κλπ. Τό εἶπα στόν Πελοποννήσιο καί τό γράψαμε στό ἐξωτερικό. Στό μεταξύ ὁ Τρίτσης μοῦ τηλεφωνεῖ ὅτι φεύγει γιά τό ἐξωτερικό καί θά μοῦ πῆ ἡ κ. Μπαρμπαγιαννέρη γιατί. Πράγματι μοῦ εἶπε ὅτι λόγος τῆς ἀναχωρήσεώς του ἦταν κάποια σύμβαση γιά τήν ὁποία τόν ἐνοχλοῦσαν. Μετά μερικές ἡμέρες, τόν Νοέμβριο '70, ἡ κ. Μπαρμπαγιαννέρη μοῦ ἔφερε 30.000 δραχμές. Ἤξερα ὅτι ὑπῆρχε κάποιος ἐκκρεμής λογαριασμός, ἀλλά ἔμαθα ἀπό τόν Πελοποννήσιο ὅτι τά χρήματα ἦταν τῆς ὀργανώσεως. Ἔγραψα στήν Ρώμη σχετικά γιά νά μάθω σέ ποιόν ἀνῆκαν. Μέχρι τήν ἡμέρα τῆς συλλήψεώς μου δέν ἔμαθα γιά ποιόν σκοπό ἦταν τά χρήματα αὐτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μυστήριο.

ΒΓΕΝΟΠΟΥΛΟΣ: Μπορεῖ νά ἦταν τῆς ὀργανώσεως, ἀλλά δέν τό ἔμαθα ἐπίσημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Σχετικά μέ τό χειρουργεῖο τοῦ κ. Κρητικᾶ, τί ξέρετε;

ΒΓΕΝΟΠΟΥΛΟΣ: Τόν εἶχα δῆ καί μοῦ εἶπε νά ἀνασυστήσουμε ἐκείνη τήν ὀργάνωση τῶν δημοκρα-

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ἐφ' ὅσον σᾶς ὁ-

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ἐφ' ὅσον σᾶς ὁμίλησε μετ' ἐπιμονῆς ὁ κ. Τρίτσης καί γιά δυναμικό κλιμάκιον, ἐσεῖς δέν ἀντιδράσατε;

ΒΓΕΝΟΠΟΥΛΟΣ: Ἦταν σαφής, τόσο ὁ Τρίτσης, ὅσο καί ὁ Πελοποννήσιος, ὅτι ἐγώ μόνο μέ θέματα πολιτικά θά ἠσχολούμην.

ΒΑΣ. ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ: Ξέρετε ποιός ἦταν ὁ Φράνκο;

ΒΓΕΝΟΠ.: Ἐσεῖς εἴπατε ὅτι ἦταν κάποιος Γαλανόπουλος στήν Ἰταλία.

ΒΑΣ. ΕΠΙΤΡ.: Ὁ Πελοποννήσιος δέν σᾶς ἐνημέρωνε γιά τά φορτία ὅπλων κλπ.;

ΒΓΕΝΟΠ.: Καί οὔτε εἶχε ὑποχρέωση.

ΒΑΣ. ΕΠΙΤΡ.: Τότε, γιατρέ μου, θά βρῆς τόν μπελᾶ σου ἄδικα. Ἐσεῖς λέτε ὅτι δέν θέλατε ὡς ΠΑΚ τήν συνεργασία μέ τούς κομμουνιστάς.

ΒΓΕΝΟΠ.: Βάλλαμε κατά τῆς δικτατορίας, ἡ ὁποία, ἄν ἐκλείψη, θά σταματήσουμε κι' ἐμεῖς νά βάλλουμε.

ΣΤΡΑΤΟΔΙΚΗΣ: Εἴπατε ὅτι στήν ἀντεθνική ὀργάνωση ΠΑΚ σᾶς ἐμύησε ὁ Πελοποννήσιος.

ΒΓΕΝΟΠ.: Δέν εἶναι ἀντεθνική ὀργάνωση.

ΣΤΡΑΤΟΔΙΚΗΣ: Τέλος πάντων. Τόν κ. Κρητικᾶ τόν μυήσατε σεῖς;

ΒΓΕΝΟΠ.: Ὄχι, τό ἀρνοῦμαι, τό ἀρνήθηκε καί ὁ ἴδιος ὁ κ. Κρητικᾶς.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ (ὑπερ.): Εἶπαν ἐδῶ γιά χειρουργεῖα κλπ. Παρουσιάσθη ποτέ ἀνάγκη χειρουργικῆς ἐπεμβάσεως γιά ὅ,τιδήποτε σχετικό μέ ἔνοπλον ἀγῶνα;

ΒΓΕΝΟΠ.: Αὐτά ἦταν ἀνόητα πράγματα καί ἀφελῆ.

Ὁ κ. Πελοποννήσιος

Πρίν ἀρχίση τήν ἀπολογία του ὁ τελευταῖος κατηγορούμενος κ. Πελοποννήσιος, ὁ συνήγορος ὑπερασπίσεως κ. Γ. Μαγκάκης ζήτησε τό λόγο.

ΜΑΓΚΑΚΗΣ: Ὁ πελάτης μου ἀρνεῖται τίς ἀνακριτικές ἀπολογίες καί καταθέσεις του. Σέ σχετική δήλωσή του πού θά σᾶς ὑποβάλω, περιγράφει λεπτομερῶς τάς συνθήκας ὑπό τάς ὁποίας ἐλήφθησαν. Κατά τήν πρώτην ἀπολογίαν του ὑπέστη σωματικήν βίαν καί κατά τήν διάρκειαν τῆς δευτέρας εὑρίσκετο ὑπό τό κράτος φοβίας. Σᾶς παραδίδω τήν σχετικήν δήλωσιν.

Ὁ κ. Πελοποννήσιος ἀπολογούμενος, εἶπε: «Θά εἶμαι σύντομος διότι θέλω νά βοηθήσω τό δικαστήριο. Δέν εἶναι δικό μου σφάλμα τό γεγονός ὅτι σέ ἡλικία 57 ἐτῶν βρίσκομαι κατηγορούμενος. Εἶναι σφάλμα ἐκείνων πού μέ γέννησαν στήν χώρα ὅπου γεννήθηκε ἡ Δημοκρατία. Φταῖνε ἐκεῖνοι πού μέ γέννησαν μέ τά ἰδανικά τῆς Δημοκρατίας. Τῆς Δημοκρατίας χωρίς βασανιστήρια, χωρίς τυραννία καί ἐξευτελισμούς. Σᾶς κάνω τήν δήλωση αὐτή διότι δέν ἀνήκω στήν κατηγορία ἐκείνων πού ἀπαρνοῦνται τάς πράξεις των διά νά ἀποφύγουν τάς συνεπείας των. Ἐγώ θά τά πῶ ὅλα: Κατηγοροῦμαι γιά πράξεις παρανόμους. Ἀπό τήν 21ην Ἀπριλίου ὅ,τι ἦταν νόμιμο πρίν ἔγινε τώρα παράνομο. Κατηγοροῦμαι καί γιά πράξεις πού δέν ἔκανα. Ἀρνοῦμαι. Εἶμαι Κυκλαδίτης. Ἐκεῖ ἔζησα τήν παιδική μου ἡλικία. Ἐκεῖ ἔμαθα νά μήν φοβοῦμαι. Ἐκεῖ ἔμαθα νά πολεμῶ τό ἄδικο καί τό κακό. Σφυριλατημένος μέ τάς ἀρχάς αὐτάς, ἀπό μικρός ἀντιμετώπιζα τή ζωή μέ θάρρος καί ὑπομονή καί εἶχα ἐλπίδες γιά τό μέλλον. Ἤθελα νά προσφέρω γιά τό μέλλον τῆς πατρίδος. Ὑπερηφανεύομαι νά πιστεύω ὅτι τό χρῆμα οὐδέποτε μέ ἐπηρέασε. Καί εὐλόγως θά ἀπορῆ κανείς, πῶς ἕνας ἄνθρωπος αὐτοῦ τοῦ χαρακτῆρος ἔφθασε νά κατηγορῆται γιά πράξεις παρανόμους. Ἰδού ὅμως ἡ ἀπάντηση: Πράγματι προβληματίστηκα μετά τήν 21η Ἀπριλίου, ὅταν στερήθηκα τήν ἐλευθερία ἐγώ καί ὁ λαός. Ἦταν ἀδύνατο νά συνηθίσω καί ὅταν ὁ Ἀνδρέας Παπανδρέου μοῦ ἐζήτησε νά βοηθήσω εἰς τήν ἀποκατάστασιν τῆς Δημοκρατίας, μέ προθυμία ἐδέχθην τήν πρότασιν καί ὀργανώθηκα εἰς τό ΠΑΚ ἐντός τοῦ πολιτικοῦ πεδίου. Πράγματι ἐδέχθην κατ' ἀρχήν τήν πρότασιν τοῦ κ. Ι. Ἀλευρᾶ νά συγκροτήσωμε πολιτικήν ὀργάνωσιν Π.Α.Κ., ἐφ' ὅσον ἀνεστάλη ἡ λειτουργία τῆς Ἑνώσεως Κέντρου ὡς κόμματος. Ἐμύησα τόν κ. Βγενόπουλο στήν κίνηση. Πράγματι ἐρχόμουν εἰς ἐπαφήν μέ τόν ἀρχιτέκτονα κ. Τρίτση. Πράγματι, πῆρα τήν χημικήν μελάνην. Πράγματι, ζήτησα ἀπό τούς Ἀλεξόπουλο καί Καγκλῆ νά βροῦν πρόσωπο ἐμπιστοσύνης στήν Τρίπολη. Εἶπα στόν Κρητικᾶ νά βρῆ ὀπαδούς τῆς Ἑνώσεως Κέντρου γιά τό πολιτικό πρόβλημα. Ἔφερα τόν Κρητικᾶ σέ ἐπαφή μέ τόν Τρίτση γιά νά συζητήσουν τά συμπεράσματα. Πράγματι πῆγα στόν Κουτσόγιωργα καί τοῦ ζήτησα νά μοῦ πῆ πρόσωπα τῆς Ἑνώσεως Κέντρου στήν Κρήτη. Πράγματι, ἀπέστειλα τόν δημοσιογράφο Ἀπ. Πρόκο στόν βουλευτή Ἰντζέ. Πῆρα 3.000 δραχμές γιά νά στείλω τόν Πρόκο εἰς ἀντικατάσταση τοῦ Τρίτση, ἐπειδή ὡς σύνδεσμος εἶχε ἐκτεθῆ. Αὐτή εἶναι ἡ δράση μου στό ΠΑΚ καί καμμιά ἄλλη. Ποτέ δέν συζήτησα περί δυναμικῆς δράσεως.

Κατηγοροῦμαι ὅμως ὑποθετικῶς διά τήν δῆθεν συγκρότησιν εἰδικοῦ χειρουργείου καί γιά τόν ὁπλισμό.

Ὁ κ. Ξ. Πελοποννήσιος

Τά γεγονότα αὐτά ἐμεγαλοποιήθησαν ἤ παρερμηνεύθησαν ἀπό τούς συγκατηγορουμένους μου στήν προσπάθειά τους νά σωθοῦν καί σέ μένα στοίχισαν ἀκριβά, ὅπως θά δῆτε στήν δήλωσή μου. Ὀφείλονται στούς βασανισμούς μου καί στόν τρόπο ἀνακρίσεως. Ἠναγκάσθην — ψυχικό ράκος — νά δεχθῶ ἀναληθῆ πράγματα.

Τά περί χειρουργείου ἔχουν ὡς ἑξῆς: Ἀρρώστησε μιά ἡμέρα ἡ μητέρα τοῦ Πρόκου καί ζήτησα τήν βοήθεια τῶν γιατρῶν, τοῦ Κρητικᾶ καί Βγενοπούλου. Ὁ Κρητικᾶς μοῦ ἀπάντησε: «Ἐγώ ἀναλαμβάνω τά χειρουργικά περιστατικά, χρειάζομαι ὅμως καί κύτταρα, ἐργαλεῖα καί συσκευές. Δέν ἔχω. Βρίσκονται σέ ἰδιωτικές κλινικές ὅπου ἐργάζομαι Προχείρως μοῦ χρειάζονται καμμιά τριανταριά χιλιάδες». Τοῦ συνέστησα νά συνεννοηθῆ μέ τόν Βγενόπουλο, διότι θά παίρναμε χρήματα ἀπό τό ἐξωτερικό. Εἶναι κωμικό νά νομίζη κανείς ὅτι τά χρήματα θά ἐχρησιμοποιοῦντο γιά χειρουργεῖο ἐκστρατείας.

Τό δεύτερο περιστατικό τῆς χημικῆς μελάνης ἐδημιουργήθη ὡς ἑξῆς: τό εἶχε ὁ Βγενόπουλος ἀλλά τό ξόδεψε ἐν ἀγνοίᾳ του. Εἶπα στόν Βγενόπουλο νά γράψη νά μᾶς στείλουν. Ὅλα κι' ὅλα τά ὑλικά ἦταν φωτογραφική μηχανή, μελάνι καί πολύγραφος. Δέν εἶμαι αὐτός πού μέ παρουσιάζει τό κατηγορητήριο. Εἶμαι ἰδεαλιστής Δημοκράτης. Μ' αὐτά τά ἰδανικά θά πεθάνω. Δέν ὀνειρεύθηκα ἡρωϊσμούς. Ἕνα πρᾶγμα ὀνειρεύομαι μόνο, νά ζήσω ἐλεύθερος. Ὅταν βάρβαρα ἐβασανιζόμουν στήν ΕΣΑ εἶπα: «Ἀγωνίζομαι γιά τήν ἀποκατάσταση τῆς Δημοκρατίας ὅπου θά ζοῦν ἄνθρωποι ἐλεύθεροι καί ὄχι δοῦλοι». Εἶπα ὅτι ἀγωνίζομαι γιά μιά δικαιότερη κοινωνία, καθώς βασανιζόμουν, ὄχι γιά ἄλλο λόγο, ἀλλά γιά τήν Δημοκρατία...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ἡ Δημοκρατία δέν μᾶς ἐνδιαφέρει. Ἡ κατηγορία μόνο.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΣ: Ἡ ἀπόφασή σας θά ἀποτελῆ τό σημαντικώτερο πρᾶγμα πού θά ἀφήσω στήν οἰκογένειά μου καί τήν κοινωνία. Θά ἤθελα τελειώνοντας νά ἐκφράσω τήν ἀγάπη μου καί τόν σεβασμό μου πρός ὅλους τούς μάρτυρες ὑπερασπίσεως ὅσους παρήλασαν εἰς τήν δίκην αὐτήν καί ὑπερασπίσθηκαν τήν ὑπόθεση τῆς Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Καί τό παρόν δικαστήριον θά κρίνη, ἀλλά ὑπάρχουν μερικές ἀπορίες. Πῶς θά ἐπιτευχθῆ ἡ δημοκρατία; Διά δυναμικῶν ἐνεργειῶν;

ΠΕΛΟΠΟΝ.: Τό θέμα εἶναι ὅτι δέν μποροῦμε νά ζήσουμε μέ δικτατορία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Νόμιμα ἤ παράνομα θά ἀπαλλαγοῦμε;

ΠΕΛΟΠΟΝ.: Ἐάν δέν ἐπιτρέπωνται τά νόμιμα μέσα;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ἄρα Παράνομα;

ΠΕΛΟΠΟΝ.: Πέρασε μιά πενταετία καί δέν ἔγινε τίποτα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μέ τά ἐκρηκτικά;

ΠΕΛΟΠΟΝ.: Δέν μπορεῖ μέ τά ἐκρηκτικά νά πέση τό καθεστώς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ἐσεῖς βοηθήσατε γιά τήν ἐλευθερία καί τήν Δημοκρατία. Τί κάνατε γι' αὐτήν; Μπήκατε στό ΠΑΚ. Ποιός σᾶς ἐμύησε;

ΠΕΛΟΠΟΝ.: Ὁ Παπαδημητρίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Τί σᾶς εἶπε γιά τό ΠΑΚ;

ΠΕΛΟΠΟΝ.: Ὅτι, τώρα πού δέν ὑπάρχουν κόμματα, νά ἐπανασυστήσουμε τήν Ἕνωση Κέντρου.

Οἱ κατηγορούμενοι: Πρώτη σειρά οἱ κ.κ. Νικόλαος Βγενόπουλος, Ξενοφῶν Πελοποννήσιος. Δεύτερη σειρά οἱ κ. κ. Παναγιώτης Κορωναῖος, Θεόδωρος Κόκκινος καί Γρ. Κασιμάτης. Τρίτη σειρά οἱ κ.κ. Γ. Παπαστρατῆς, Ν. Φαρμάκης καί Ν. Ἀλευρᾶς. Τέταρτη σειρά οἱ κ.κ. Ἀνδρέας Φραγκιᾶς, Σταμάτης Κρητικᾶς καί Θωμᾶς Κυριαζῆς. Πέμπτη σειρά οἱ κ.κ. Ἀγαμ. Κουτσόγιωργας καί Κ. Κανελλόπουλος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ἐν συνεχεία μάθατε τί σκοπούς εἶχε τό ΠΑΚ;

ΠΕΛΟΠΟΝ.: Ἔστω. Ἔμαθα ὅτι ἐπιδιώκει τήν ἀπελευθέρωση καί μέ δυναμικές ἐνέργειες, ἀλλά αὐτό ὡς ἔσχατο μέσον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Τό ἐγκρίνετε;

ΠΕΛΟΠΟΝ.: Δέν εἶπα ὅτι δέν τό ἐγκρίνω, ἀλλά δέν μπορῶ ἐγώ νά τό κάνω. Μέσα σέ μιά ὀργάνωση ὅπου βρισκόμουν, ἔπρεπε νά παραιτηθῶ ἐφ' ὅσον δέν θά τό ἐδεχόμουν. Ἁπλῶς ἐγώ προσωπικῶς δέν μποροῦσα νά τό κάνω. Δέχομαι ὅτι ἔχω πολιτικήν μόνον εὐθύνην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Σᾶς εἶπε ὁ Τρίτσης τούς σκοπούς τοῦ ΠΑΚ; Σᾶς εἶπε ὅτι ὑπῆρχε καί δυναμικό τμῆμα;

ΠΕΛΟΠΟΝ.: Βεβαίως καί μάλιστα ὅτι ἐγώ θά ἤμουν μέ τόν Βγενόπουλο ἐπικεφαλῆς τοῦ πολιτικοῦ τμήματος. Ἐμεῖς μέ τόν δυναμικό τομέα δέν ἔχουμε καμμιά σχέση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Εἴδατε τό σχεδιάγραμμα τοῦ Τρίτση περί τῶν δύο κλιμακίων;

ΠΕΛΟΠΟΝ.: Τό εἶδα καί δέν συμφώνησα. Τοῦ εἶπα ὅτι οἱ συνθῆκες πού ἐπικρατοῦν ἐδῶ δέν εἶναι δυνατόν νά ἐπιτρέψουν τήν πραγματοποίηση τοῦ δυναμικοῦ προγράμματος. Τό πλοτικό ἦταν ἤδη ἀποφασισμένο. Θά μπορούσαμε νά ἐνημερώνουμε τό ἐξωτερικό μέ πληροφορίες σχετικές μέ τήν ἐξέλιξη τοῦ πολιτικοῦ θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Λέτε στήν κατάθεσή σας ὅτι ἀρνηθήκατε νά δεχθῆτε τό δυναμικό πρόγραμμα ἀλλά τελικά τό ἐδέχθη ὁ Βγενόπουλος.

ΠΕΛΟΠΟΝ.: Εἶναι ψέμα. Τέτοιο πρᾶγμα δέν θά ἔλεγα ἐγώ, ἀλλά τό ἔγραψαν διότι, ἐάν δέν ἐγράφετο δέν θά ἔβγαινα ζωντανός ἀπό ἐκεῖ. Δέν τελειώνουν τά βασανιστήρια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ὁ Ψυκάκος;

ΠΕΛΟΠΟΝ.: Τό μόνο πρᾶγμα πού εἶπε αὐτός ὁ ἄνθρωπος καί εἶναι ἀλήθεια, ἦταν ὅτι εἶχε κερδίσει τήν ἐμπιστοσύνη μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Τί συζητήσατε μέ τόν Ψυκάκο γιά τά γράμματα;

ΠΕΛΟΠΟΝ.: Τί νά κάνουμε; Οἱ συνωμοσίες δέν εἶναι εὔκολο πρᾶγμα. Διότι εἴμεθα συνωμότες τῶν μιά ὁλόκληρη ἡμέρα. Σᾶς εἶπα ὅτι κέρδισε τήν ἐμπιστοσύνη μου. Ἀπ' ἔξω μᾶς ἔγραψαν ὅτι δέν τούς ἐνημερώνουμε. Ἔπρεπε νά βροῦμε μιά περιστάσεων καί ὄχι ἐγκληματίες. Γι' αὐτό συνελήφθημεν, ἐνῶ ἄλλοι... Γιά τόν κ. Ψυκάκο βασανιζόμουν διεύθυνση γιά νά ἀλληλογραφοῦμε. Εἶπα σχετικά στόν Ψυκάκο καί δέχτηκε. Πήραμε τό πρῶτο γράμμα καί μετά τό δεύτερο. Γιά τό τελευταῖο αὐτό μοῦ τηλεφώνησε ἀργά τό βράδυ ὁ Ψυκάκος. Μοῦ εἶπε: «Ἔλα, ἔχουμε καλαμαράκια». Ἄν καί ἦταν ἀργά, πῆγα, πῆρα τήν ἐπιστολή καί ἀνέβηκα στό διαμέρισμά του. Ἀφοῦ ἐμφάνισα τό γράμμα μέ τήν συμπαθητική μελάνη τό διάβασα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Τό παραδέχεσθε;

ΠΕΛΟΠΟΝ.: Ἀφοῦ σᾶς εἶπα ὅτι εἴμαστε συνωμότες τῶν περιστάσεων, εἴχαμε καί μελάνη. Τό διάβασα καί κατάλαβα ἀμέσως ὅτι ἡ ὀργάνωση εἶχε ἐγκλωβισθῆ, διότι ἔγραφε γιά ὅλα. Δέν ὑποψιάσθηκα τόν Ψυκάκο. Κι' αὐτό ἦταν τό σφάλμα μου. Βλέποντας ὅμως ὅτι ὁ Ψυκάκος δέν ἀνέβαινε στό διαμέρισμα, κατεβαίνω καί τοῦ λέω: «Κράτησε τήν ἐπιστολή καί θά τήν φέρης στό γραφεῖο μου αὔριο». Ἤμουν βέβαιος ὅτι ἦταν ἐγκλωβισμένη ἡ ὀργάνωση. Τήν ἄλλη ἡμέρα ὁ Ψυκάκος ἦλθε καί μοῦ τήν ἔφερε. Τοῦ εἶπα νά τήν σκίση γιά νά δημιουργήσω ἄλλοθι. Δέν ξέρω ἄν τήν ἔσχισε. Τήν εἶδα πάντως πού μοῦ τήν ἔφεραν στήν ΕΣΑ. Θά μοῦ πῆτε γιατί δέν τήν κατέστρεψα ἐγώ. Δέν ξέρω πῶς ἦταν ὁ συλλογισμός ἐκεῖνος πού ἔκανα, πάντως αὐτό νόμιζα ὅτι ἦταν σωστό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μπορούσατε νά τόν βάλετε ἐκείνη τήν στιγμή νά τήν σχίση.

ΠΕΛΟΠΟΝ.: Μποροῦσα, ἀλλά ἡ ἐπιστολή δέν σχίστηκε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Γιά νά διαβάσουμε τήν ἐπιστολή:

Ἀμφισβητήθηκε ἡ γνησιότητα ἐπιστολῆς

Στό σημεῖο αὐτό, δημιουργήθηκε σοβαρό ζήτημα. Ὁ κατηγορούμενος καί ἡ ὑπεράσπιση ὑποστήριζε, ὅτι τά δεδομένα πού προκύπτουν ἀπό τήν ἐπιστολή, ἡ συμπεριφορά τοῦ κατηγορουμένου Ψυκάκου πού ἐν συνεχεία ἔγινε μάρτυρας κατηγορίας, καθώς καί ὁ τρόπος μέ τόν ὁποῖο παρουσιάστηκε ἡ ἐπιστολή, ἀφήνουν πολλές ὑποψίες, ὅτι ἡ ἐπιστολή εἶναι πλαστή. Ὁ κατηγορούμενος κ. Πελοποννήσιος ἐπανελάμβανε: «Ἡ ὀργάνωση εἶχε παγιδευθῆ».

Α. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ (ὑπερ.): Τό περιεχόμενο τῆς ἐπιστολῆς εἶναι περίεργο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ (ὑπερ.): Τί ἡμερομηνία φέρει ἡ ἐπιστολή;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: 12 Ὀκτωβρίου 1970. Θά πρέπει νά τήν ἀναγνώσωμεν.

Ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου διάβασε τήν ἐπιστολή πού ἦταν γραμμένη σ' ἕνα λευκό χαρτί μέ ἐμφανισμένη συμπαθητική μελάνη, πίσω ἀπό δακτυλογραφημένη ἀθῶα ἐπιστολή. Ἔγραφε ὁ ἐπιστολογράφος, ὅτι πῆρε τήν ἐπιστολή τῶν κατηγορουμένων καί λυπᾶται γιά τή σύλληψη τοῦ Κορωναίου. Διεμαρτύρετο, διότι κατά τήν ἔκρηξη τῆς βόμβας, στό πολιτικό γραφεῖο τοῦ πρωθυπουργοῦ, δέν χρησιμοποιήθηκε ὡρολογιακός μηχανισμός καί κάνει γνωστό, ὅτι εἶναι δύσκολο νά στείλουν τά αὐτόματα ὅπλα πού τοῦ ζητήθηκαν. Τέλος, ὁ ἐπιστολογράφος στέλνει χαιρετισμούς στούς Κώστα καί Φάνη.

Κατά τήν ἄποψη τῆς ὑπερασπίσεως, τό τελευταῖο αὐτό μέρος ἀναφέρεται σέ πρόσωπα τά ὁποῖα ἦσαν στή φυλακή καί μάλιστα σέ ἀπομόνωση. Δεδομένου μάλιστα, ὅτι ὁ «Φάνης» — ψευδώνυμο τοῦ Φραγκιᾶ — εἶχε συλληφθῆ στίς 8 Ὀκτωβρίου καί ὁ «Κώστας» — ψευδώνυμο τοῦ Κορωναίου — εἶχε συλληφθῆ στίς 10 τοῦ ἰδίου μηνός, οἱ «χαιρετισμοί» φανερώνουν ἄγνοια τῆς καταστάσεως ἀπό μέρους τοῦ ἐπιστολογράφου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ὑπενθυμίζω, ὅτι Κώστας ἦταν καί ὁ Βγενόπουλος...

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΣ: Ὁ Φάνης ὅμως;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ἰσχυρίζεσθε λοιπόν, ὅτι ἡ ἐπιστολή εἶναι πλαστή;

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΣ: Μάλιστα. Ἔμεινα ἕνα τέταρτο στό διαμέρισμα τοῦ Ψυκάκου, διαβάζοντάς την καί ξαναδιαβάζοντάς την μόνος. Ἀπό τήν ἀρχή μπῆκαν ψύλλοι στ' αὐτιά μου. Ἀμέσως τήν ὑποπτεύθηκα καί εἶπα, ὅτι ἡ ὀργάνωση εἶχε παγιδευθῆ. Τά αὐτόματα πού ἀναφέρει δέν εἶχαν ζητηθῆ ποτέ καί τό χειρότερο δέν εἶχε κίνει καμμιά τέτοια συζήτηση ποτέ. Μετά, ἡ ἐπιστολή γράφει, ὅτι μᾶς στέλνουν 30.000 δραχμές καί τέτοια λεφτά δέν ἐλήφθησαν ποτέ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ἀντελήφθην τήν ἄποψίν σας καί θά τήν ἐλέγξωμε.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Στρατοδικείου, ὕστερα ἀπό αἴτηση τῆς ὑπερασπίσεως, παρέδωσε τήν ἐπιστολή στούς κ.κ. συνηγόρους, οἱ ὁποῖοι τήν ἤλεγξαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Σᾶς εἶπε ὁ Τρίτσης νά βρῆτε πρόσωπα κατάλληλα γιά τό ἐξωτερικό;

ΠΕΛΟΠΟΝ.: Ὁ Τρίτσης μοῦ εἶπε, ὅτι δέν μποροῦσε νά συνεχίση νά κάνη τό σύνδεσμο, διότι εἶχε ἐκτεθῆ δηλαδή εἶχε ἐπισημανθῆ. Ἤθελε μάλιστα νά βροῦμε ἄλλους διά νά τόν ἀντικαταστήσουμε. Ὁ ἀρχιτέκτων κ. Τρίτσης ἦταν προσωπικότητα γι' αὐτό ἔπρεπε νά βρεθοῦν σύνδεσμοι περισσότεροι τοῦ ἑνός.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ὅταν λοιπόν σᾶς τά εἶπε αὐτά ὁ κ. Τρίτσης, τί κάνατε;

ΠΕΛΟΠΟΝ.: Τοῦ εἶπα νά ἀναθέσουμε στόν Κουτσόγιωργα.

Στό σημεῖο αὐτό, γίνεται μικρή διακοπή, μετά ἀπό αἴτηση τοῦ συνηγόρου ὑπερασπίσεως. Μετά τή διακοπή, ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου, συνέχισε τίς ἐρωτήσεις:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Καί ποιόν βάλατε εἰς ἀντικατάσταση τοῦ συνδέσμου Τρίτση;

ΠΕΛΟΠΟΝ.: Τόν Πρόκο, δημοσιογράφο, πού ἤξερε καί γλῶσσες. Ἀλλά ἐκ τῶν ὑστέρων ἔμαθα, ὅτι εἶχε διάφορες ἱστορίες οἰκονομικῆς φύσεως καί δέν μποροῦσε νά ξαναγυρίση πίσω. Χρωστοῦσε χρήματα. Ἔπιασα τόν Πρόκο, τοῦ εἶπα ἄν ἦταν διατεθειμένος νά κάνη τό σύνδεσμο. Δέχτηκε. Φωνάζω τόν Ψυκάκο καί τοῦ λέω νά εἰδοποιήση τόν Πρόκο. Ἔρχεται, τοῦ δίνω σημείωμα καί 2.000 δραχμές. Μετά 2 ἡμέρες, ἔρχεται ὁ Ψυκάκος καί μοῦ λέει, ὅτι τά λεφτά πού ἔδωσα τοῦ Πρόκου δέν ἐπαρκοῦν. Ἀπετάνθην στόν Βγενόπουλο καί μοῦ εἶπε: «Ἐγώ δέν ἔχω καί δέν δίνω». Λέω στόν Ψυκάκο νά ἀποταθῆ στόν Κρητικᾶ γιά τίς 3.000 δραχμές. Μοῦ λέει κι' ἐκεῖνος, ὅτι δέν τοῦ δίνει ὁ Γρητικᾶς.

ΚΡΗΤΙΚΑΣ: Δέν τοῦ εἶχα ἐμπιστοσύνη τοῦ Ψυκάκου. Μοῦ εἶχε τηλεφωνήσει ὁ Ψυκάκος καί ἀρνήθηκα νά τοῦ δώσω.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΣ: Πῆγα ἐγώ στόν Κρητικᾶ καί τοῦ ζήτησα. Μοῦ τίς ἔδωσε ἐμένα, ὡς δάνειο. Δέν τοῦ εἶπα τό σκοπό. Τίς ἔδωσα στόν Ψυκάκο γιά τόν Πρόκο. Τίς ἔδωσε, δέν τίς ἔδωσε, δέν ξέρω. Ἐδῶ πρέπει νά σᾶς πῶ καί κάτι ἄλλο. Ἐβασανιζόμουν ἐπί μία ἡμέρα, γιά νά μή πῶ, ὅτι συνεργαζόμουν καί ἐρχόμουν σέ ἐπαφή μέ τό ΠΑΜ στό ξενοδοχεῖο τοῦ Ψυκάκου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ἐμᾶς, δέν μᾶς ἀφορᾶ αὐτό.

ΠΕΛΟΠΟΝ.: Σέ συνδυασμό μέ αὐτό καί τά ἄλλα τοῦ Ψυκάκου, βγαίνει τό συμπέρασμα. Γεγονός πάντως εἶναι, ὅτι ὧρες ὁλόκληρες ὁ ταγματάρχης Γεωργακόπουλος, εἶχε τό πιστόλι του στόν κρόταφό μου καί μέ ἀπειλοῦσε νά μέ σκοτώση, γιά νά πῶ γιά τίς δῆθεν ἐπαφές μέ τό ΠΑΜ.

Ὁ κατηγορούμενος εἶπε ἐν συνεχεία γιά τίς σχέσεις του μέ τόν Κορωναῖο καί συνέχισε λέγοντας, ὅτι γνωρίσθηκαν ὅταν ἐτέθη θέμα συνεργασίας Θεοδωράκη καί Ἀνδρέα Παπανδρέου, στό ἐξωτερικό.

ΣΤΡΑΤΟΔΙΚΗΣ: Ἡ δευτέρα ἐπιστολή, γράφει, ὅτι «ἔδωσα ἐντολή γιά τά αὐτόματα». Αὐτό πάει νά πῆ, ὅτι εἶχαν ζητηθῆ.

ΠΕΛΟΠΟΝ.: Αὐτό ἦταν πού μέ ἔκανε νά ὑποψιαστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Τόν ὑποψιαστήκατε ἀπό τότε τόν Ψυκάκο;

ΠΕΛΟΠΟΝ.: Ὄχι, αὐτό ἦταν τό σφάλμα μου, ἀλλά δέν τοῦ εἶπα τίποτα.

ΣΤΡΑΤΟΔΙΚΗΣ: Ἡ ἐπιστολή πού ἔστειλε ὁ Βγενόπουλος πῶς ὑπογραφόταν;

ΠΕΛΟΠΟΝ.: «Πέτρος».

ΣΤΡΑΤΟΔ.: Ἑπομένως, πρός Πέτρον θά πρέπει νά σταλῆ ἡ ἐπιστολή.

ΠΕΛΟΠΟΝ.: Αὐτό ἀκριβῶς, εἶναι τό ζήτημα πού μέ βάζη σέ σκέψεις.

ΜΑΓΚΑΚΗΣ (ὑπερ.): Οἱ ἐπιστολές πού ἔφευγαν ἀπ' ἐδῶ, μέ συμπαθητική μελάνη, μέ τί ὄνομα ἐστέλοντο;

ΠΕΛΟΠΟΝ.: Μέ τό ψευδώνυμο Πέτρος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μήπως εἶναι ἐδῶ, ὁ περίφημος αὐτός Ψυκάκος;

ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗ: Ἔχει γίνει λαγός.

ΜΑΓΚΑΚΗΣ: Ξέρετε πότε συνελήφθη ὁ Φραγκιᾶς;

ΠΕΛΟΠΟΝ.: Στίς 3 Ὀκτωβρίου.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ (ὑπερ.): Εἰς τή δικογραφία ὑπάρχουν δύο γράμματα. Καί ἕνας μόνον φάκελλος. Τό γράμμα μέ τά στοιχεῖα περί ὅπλων ἔχει ἡμερομηνία, τό ἄλλο ὄχι. Ὁ φάκελλος σέ ποιό γράμμα ἀντιστοιχεῖ; Στό γράμμα μέ τά ὅπλα ἤ στό ἄλλο; Ἐνδέχεται δηλαδή νά ἐπεσυνάφθη λανθασμένως.

Μετά τό τέλος τῆς ἀπολογίας τοῦ κ. Πελοποννησίου, ὁ συνήγορος τοῦ κ. Κασιμάτη κ. Μπέσης, ἐπανῆλθε στήν αἴτηση πού εἶχε κάνει στό δικαστήριο τήν πρώτη ἡμέρα τῆς δίκης, γιά τήν ἀνάγνωση τῆς ἐκθέσεως συλλήψεως τοῦ πελάτου του. Ὁ κ. συνήγορος ὑποστήριζε κατά τήν ἐξέταση τοῦ μάρτυρος - ἀστυνόμου Τζαφέρη, ὅτι ὁ Κασιμάτης δέ συνελήφθη ἀπό αὐτόν, ἀλλά ἀπό τούς Λάμπρου καί Μάλιο, πρᾶγμα πού διαψεύδει τό μάρτυρα, ἰσχυριζόμενο ὅτι ὁ κατηγορούμενος τοῦ εἶχε ὁμολογήσει τήν ἐνοχή του τήν ὥρα πού τόν συνέλαβε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ἐν τάξει κ. συνήγορε, τό δικαστήριο δέχεται, ὡς ἀληθῆ τόν ἰσχυρισμό σας.

Στό σημεῖο αὐτό διεκόπη γιά λίγο ἡ συνεδρίαση τοῦ δικαστηρίου, πρό τῆς ἀγορεύσεως τοῦ Βασιλικοῦ Ἐπιτρόπου.

Ὁ Βασιλικός Ἐπίτροπος

Ὁ Βασιλικός Ἐπίτροπος κ. Νικολοδῆμος, ἀφοῦ ἀναφέρθηκε λεπτομερῶς στή δράση ἑνός ἑκάστου τῶν κατηγορουμένων, ὑπογράμμισε ὅτι ἡ κατοχή ἐκρηκτικῶν ὑλῶν ἀπεδείχθη ἐκ τῶν στοιχείων πού παρουσιάσθηκαν κατά τή διάρκεια ἐκδικάσεως τῆς ὑποθέσεως, ἐνῶ στή συνέχεια ἐζήτησε ἀπό τό δικαστήριο νά ἀναγνωρίση ὅτι οἱ κατηγορούμενοι καί ἔντιμο πρότερον βίον εἶχαν καί ὅτι στίς πράξεις τους δέν ὠθήθηκαν ἀπό ταπεινά ἐλατήρια.

«Πιστεύω —προσέθεσε ὁ κ. Νικολοδῆμος— ὅτι οἱ κατηγορούμενοι εἶναι χρήσιμοι πολίτες, γι' αὐτό θά ζητήσω νά τούς ἐπιβληθοῦν οἱ ἐλάχιστες τῶν ποινῶν. Τό δικαστήριο δύναται νά ἐπιβάλη ποινάς κατωτέρας ἐκείνων τάς ὁποίας ἐγώ θά προτείνω».

Ἀκολούθως ἐζήτησε νά ἐπιβληθοῦν οἱ ἀκόλουθες ποινές:

Ν. Ἀλευρᾶ, φυλάκιση 2 ἐτῶν.
Α. Φραγκιᾶ, φυλάκιση 4½ ἐτῶν.
Ν. Φαρμάκη, φυλάκιση 22 μηνῶν.
Γ. Παπαστρατῆ, φυλάκιση 22 μηνῶν.
Κ. Κανελλόπουλο, φυλάκιση 18 μηνῶν.
Θ. Κυριαζῆ, φυλάκιση 1 ἔτους γιά ἁπλῆ κατοχή ἐκρηκτικῶν ὑλῶν.
Ξ. Πελοποννήσιο, κάθειρξη 7 ἐτῶν.
Γρ. Κασιμάτη, φυλάκιση 5 ἐτῶν γιατί ἐγνώριζε ὅτι στήν ἀποθήκη Ἀμαρουσίου ὑπῆρχαν ἐκρηκτικά μηχανήματα.
Ν. Βγενόπουλο, φυλάκιση 3½ ἐτῶν, γιατί πρῶτος ἐκεῖνος ἔγραψε σέ ἐπιστολή γιά τήν προμήθεια τῶν ἐκρηκτικῶν ὑλῶν.
Ι. Κορωναῖο, κάθειρξη 8½ ἐτῶν κατά συγχώνευση, (4 ἔτη γιά τήν ἔκρηξη καί 7 ἔτη γιά τήν συμμετοχή του στό ΠΑΚ).
Π. Κορωναῖο, φυλάκιση 2 ἐτῶν, γιατί ἐδέχθη νά συνεργασθῆ γιά τήν ἔκρηξη μέ τόν Ι. Κορωναῖο.

Ὁ Βασιλικός Ἐπίτροπος ἐζήτησε νά κηρυχθοῦν ἀθῶοι, οἱ Χρύσα Μπαρμπαγιαννέρη, γιατί οὔτε μέλος τοῦ ΠΑΚ ἦταν, οὔτε ἐτέλει ἐν γνώσει τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Τρίτση, Σ. Κρητικᾶς, γιατί ἐξ ἀγαθῶν προθέσεων κινούμενος ἐνεπλάκη σέ μιά ὀργάνωση τῆς ὁποίας δέν ὑπῆρξε ὄργανο, Α. Κουτσόγιωργας, γιατί δέν προέκυψαν ἀποδείξεις γιά τή συμμετοχή του στό ΠΑΚ καί Θ. Κόκκινος, ὁ ὁποῖος ἐνήργησε, ὅπως εἶπε ὁ Βασιλικός Ἐπίτροπος, μετά κάποιας ἐπιπολαιότητος, δηλαδή ἐνῶ εἶχε εἰς βάρος του μιά τέτοια ἐκκρεμότητα, ἐδέχθη νά κάνη συζητήσεις μέ ἄλλους συγκατηγορουμένους του.

Ὁ Βασιλικός Ἐπίτροπος, στήν ἀγόρευσή του, ἡ ὁποία διήρκεσε 3 ὧρες, εἶπε ὅτι τό ΠΑΚ ξεκίνησε σάν πολιτική ὀργάνωση, ἀλλά μετά ἀπό ἕνα χρόνο ἄρχισε νά γίνεται φανερός καί ὁ ὑποκρυπτόμενος σκοπός τῶν δυναμικῶν ἐνεργειῶν, οἱ ὁποῖες ἀπεκρύβησαν ἀπ' ἀρχῆς γιά νά μή φοβηθοῦν τά μέλη. Στή συνέχεια, ὁ κ. Νικολοδῆμος διάβασε ἀποσπάσματα ἀπό τό Καταστατικό, ὅπως εἶπε, τοῦ ΠΑΚ, πού ἀφοροῦσε τήν ὀργάνωση τοῦ ἐσωτερικοῦ. Ἡ ὀργάνωση, σύμφωνα μέ τό Καταστατικό, ἀποτελεῖτο ἀπό δυό ὄργανα: τήν Πολιτική Ἐπιτροπή καί τήν Ἀντιστασιακή Ἐπιτροπή, οἱ ὁποῖες ἐξαρτῶνται καί συντονίζονται ἀπό τόν ἀρχηγό τῆς ὀργανώσεως, τόν Ἀνδρέα Παπανδρέου.

«Ἀπό τοῦ θέρους τοῦ 1969, συνέχισε ὁ κ. Ἐπίτροπος, τό ξέρουν πολλοί, γιά νά μήν πῶ ἡ πλειοψηφία στήν Ἑλλάδα, ὅτι ὁ Ἀνδρέας Παπανδρέου ἀποφασίζει νά γίνη ὁ ἔξαλλος παράφρων. Ὁ χαρακτηρισμός εἶναι δικός του», διευκρίνησε ὁ κ. Νικολοδῆμος. «Ἀρχίζει, εἶπε, μέ τήν ἔκδοση μανιφέστου, διά τοῦ ὁποίου καλεῖ τούς Ἕλληνας σέ δυναμική ἐπανάσταση, γιά νά ἀνατρέψουν τήν κυβέρνηση τῆς 21ης Ἀπριλίου. Πιστεύει ὅτι ἔχει στό πλευρό του ἕνα μεγάλο μέρος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καί ὅτι ἀπό αὐτό τό τμῆμα θά ἀντλήση τούς ἀγωνιστάς πού θά ἀποτινάξουν ἕνα ζυγό πού τούς καταπιέζει. Ἡ προσέλευση ὅμως τῶν πιστῶν δέν εἶναι ἐκείνη πού περίμενε καί ὁ Ἀνδρέας Παπανδρέου ἀπογοητεύθηκε».

Ὡστόσο — πρόσθεσε ὁ κ. Νικολοδῆμος — δέν ἦταν δυνατόν παρά νά προσέλθουν πιστοί στόν Ἀνδρέα Παπανδρέου. Ἔτσι κατώρθωσε νά ἱδρύση τό ΠΑΚ, τό ὁποῖον κατέστη ἐπικίνδυνη ὀργάνωση. Κατώρθωσε διά τῆς ὀργανώσεως νά δημιουργήση ἕνα εὐρύτερο κύκλο μελῶν καί συγχρόνως κατώρθωσε νά ἐπιστρατεύση μέλη ἐξωτερικοῦ, τά ὁποῖα ἦσαν διατεθειμένα νά ἐνεργήσουν δολιοφθορές στήν Ἑλλάδα».

Ἀναφερόμενος στή συνέχεια στήν καταγγελία τοῦ κατηγορουμένου Α. Φραγκιᾶ περί βασανιστηρίων, ὁ κ. Ἐπίτροπος εἶπε ὅτι «ὁ κατηγορούμενος πάσχει πρό τῆς συλλήψεώς του ἀπό νευροφυτικές διαταραχές καί τοῦτο διαπιστώνεται ἀπό διάφορες ἰατρικές βεβαιώσεις. Δέν ἦσαν τά βασανιστήρια ἐκεῖνα πού τόν ἔφεραν στό Νοσοκομεῖο— πρόσθεσε ὁ κ. Νικολοδῆμος — ἀλλά ἡ ἐν γένει ψυχοσωματική κατάστασή του πού προεκλήθη λόγω τῆς συλλήψεώς του».

Ἀκολούθως ὁ Βασιλικός Ἐπίτροπος ἀναφέρθηκε μέ λεπτομέρεια στή δράση τῶν κατηγορουμένων καί πρίν ὑποβάλη τίς προτάσεις του γιά τίς ἐπιβληθησόμενες ποινές, ὑπεγράμμισε τά ἑξῆς:

«Γιά τό κλιμάκιο τοῦ Ἀλευρᾶ, ἔχω τήν ἐντύπωση ὅτι ἡ μεταμέλεια τῶν μελῶν του εἶναι εἰλικρινής. Εἶναι χρήσιμοι πολίτες καί τό δικαστήριο θά πρέπει νά ἐπιδείξη ἰδιαιτέραν ἐπιείκειαν, παρ' ὅλον ὅτι θά ἐπροξένη παρ' ὀλίγον σοβαράς ζημίας εἰς τήν χώραν. Ὁ ἀρχηγός τοῦ ΠΑΚ, πρόσθεσε, δέν ἐπιθυμεῖ τήν ὁμαλήν πορείαν διά τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Συντάγματος τοῦ 1968. Ἤθελε θυσίας. Ἀλλά ὁ ἑλληνικός λαός δέν θέλει τήν βίαν. Καί πλεῖστοι δέ τῶν κατηγορουμένων μπορῶ νά εἴπω ὅτι δέν εἶχαν διάθεση νά συμμετάσχουν σέ ἀγῶνας οἱ ὁποῖοι θά προεκάλουν θυσίας. Αἰσθάνομαι μιά θλίψιν διότι ἐκ καθήκοντος εἶμαι ὑποχρεωμένος νά κατηγορήσω ἐξαιρέτους ἐπιστήμονας μέ λαμπράς ἐπιδόσεις καί μέ λαμπρό παρελθόν προσφορᾶς ὑπηρεσιῶν πρός τήν Πατρίδα. Δέν εἶμαι ἐξ ἐκείνων πού θά προτείνουν ἐξοντωτικάς ποινάς, ὅπως θέλει ὁ Ἀνδρέας Παπανδρέου. Θά προτείνω τάς ἐλαχίστας. Ἐάν τό δικαστήριό σας θέλη ἄς ἐπιβάλη κατωτέρας».

Στή συνέχεια ὁ κ. Ἐπίτροπος ἐξήτησε τίς ἀνωτέρω ἀναγραφόμενες ποινές.

Ο ΜΑΚΑΡΙΟΣ ΔΕΝ ΔΕΧΕΤΑΙ ΤΗΝ ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΟΔΙΚΩΝ

• Συνέχεια ἀπό τή σελίδα 1

σεις αὐτάς ἀποδοχή ὑπ' ἐμοῦ τοῦ προεδρικοῦ ἀξιώματος, οὐδόλως συγκρούεται πρός τό γράμμα ἤ πρός τό πνεῦμα, εἴτε τῆς Ἁγίας Γραφῆς, εἴτε τῶν Ἱερῶν Κανόνων, εἴτε τῆς ἀπ' αἰώνων παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν.

» Οὐδέποτε ἤμην ἤ θά γίνω παραβάτης Κανόνων, τῶν ὁποίων ἐτάχθην φρουρός. Οὐδόλως δέ, συμμερίζομαι τήν ἄποψιν, ὅτι ἡ ὑπό ἐκτάκτους συνθήκας προσφορά ὑπηρεσίας πρός τόν λαόν καί ποίμνιον ἀπό τῆς προεδρικῆς θέσεως ἀποτελεῖ παράβασιν Ἱερῶν Κανόνων. Κοσμικόν ἀποκαλεῖτε τό προεδρικόν ἀξίωμα. Θά ἦτο κοσμικόν, ἐν τῇ συνήθει τῆς λέξεως ἐννοίᾳ, ἐάν δέν ἦτο σήμερον συνυφασμένον μέ τόν ἀγῶνα τοῦ Κυπριακοῦ Ἑλληνισμοῦ διά τήν ἐθνικήν ἐπιβίωσιν καί τό μέλλον του. Εἶναι δέ ὁ ἀγών τῶν Ἑλλήνων Κυπρίων, οὐχί μόνον, ὑπέρ πατρίδος, ἀλλά καί ὑπέρ πίστεως. Ἡδύτητα ἐνέχει, ὡς ὑπό τινων λέγεται, τό κοσμικόν ἀξίωμα καί ἡ ἄσκησις τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας. Τήν τοιαύτην ἡδύτητα οὔτε ἠθέλησα, οὔτε ἐδοκίμασα. Εἰς ἐμέ τό ὑπό ἰδιαζούσας συνθήκας προεδρικόν ἀξίωμα μόνον ποτήριον θλίψεως καί πικρίας πλειστάκις καί πολλαπλῶς προσέφερεν».

Δέν ὑπολογίζω τόν θάνατον

»5. Ἡ ἀποχώρησίς μου ἐκ τῆς προεδρίας θά μέ ἀπαλλάξη κατά τά λεχθέντα ὑπό τῶν Μητροπολιτῶν Πάφου καί Κυρηνείας τῆς ἀγωνίας καί τοῦ φόβου νά ζῶ «ὑπό σκιάν θανάτου». Εἶναι ἀληθές ὅτι πολλάκις ἐκινδύνευσα καί «ὀλίγου δεῖ ἀποθανεῖν με». Ἀλλά, χάριτι Θεοῦ εἰσέτι ζῶ. Διακυβεύεται πιθανῶς καθ' ἡμέραν ἡ ζωή μου. Ἀλλ' οὐχί περί ταύτης ἡ φροντίς μου. Ἐν τῇ προσφορᾷ ἐθνικῆς ὑπηρεσίας οὐδόλως ὑπ' ἐμοῦ λογίζεται ὁ κίνδυνος βιαίου θανάτου.

Δέν παρημέλησα τά καθήκοντά μου

6. Ἐλέχθη ὅτι διά τῆς ἀσκήσεως προεδρικῶν καθηκόντων στερῶ τήν Ἐκκλησίαν τῶν ὑπηρεσιῶν μου διότι δέν εἶμαι πλήρως ἀφιερωμένος εἰς αὐτήν καί ὅτι φθείρεται τό κῦρος τῆς Ἐκκλησίας. Ἕνεκα δέ τούτου ὑπῆρξεν ὑποβάθμισις κατά τόν Ἅγιον Πάφου τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως τοῦ λαοῦ. Εἶναι γεγονός ὅτι διαμοιράζω τόν χρόνον ἐργασίας μου ἀσκῶν ἐκκλησιαστικά καί προεδρικά καθήκοντα. Ἀλλ' οὐδόλως παρημέλησα τήν ἐκτέλεσιν τῶν θρησκευτικῶν μου καθηκόντων καί οὐδένος ὑμῶν στέρησα εἰς προσφοράν ὑπηρεσίας πρός τήν Ἐκκλησίαν δουλεύων καί ἀφιερῶν αὐτῇ οὐχί ὀλιγώτερον ἤ ὑμεῖς χρόνον. Διά τήν ἐπαρκῆ ἀντιμετώπισιν εἰς τά διπλᾶ καθήκοντά μου ἐργάζομαι συστηματικῶς καί ἐντατικῶς μή ἐπιτρέπων εἰς ἐμαυτόν ὥρας ἀναπαύσεως ἤ ἀναψυχῆς. Δέν θά ἐκθέσω ὅμως, ἐν τῇ παρούσῃ τό παραλλήλως πρός τό ἐθνικόν ἐκκλησιαστικόν μου ἔργον. Προσθέτω μόνον ὅτι τό κῦρος τῆς Ἐκκλησίας δέν ἐμειώθη ἀλλά μᾶλλον ἐπηυξήθη διά τοῦ συνδεδυασμένου ἔργου μου.

Οἱ κίνδυνοι ἐκ τῆς παραιτήσεως

» 7. Δέν νομίζω σκόπιμον τήν ἀναφοράν εἰς ὅλους τούς ἐκτεθέντας ὑφ' ὑμῶν λόγους διά τούς ὁποίους κατελήξατε εἰς τήν εἰσήγησιν περί ἀποχωρήσεώς μου ἐκ τῆς προεδρίας. Θεωρῶ, ὅμως, καθῆκον ὅπως ἐπισημάνω ὡρισμένους κινδύνους, τούς ὁποίους συνεπάγεται ἡ ὑμετέρα εἰσήγησις. Οἱ κίνδυνοι εἶναι μεταξύ τῶν ἄλλων, οἱ ἀκόλουθοι: Πρῶτον: Ἐμοῦ παραιτουμένου τῆς προεδρίας, ἐνδέχεται ὑφ' ἅς συνθήκας τελεῖ σήμερον ἡ Κύπρος, νά μή καταστῇ δυνατή ἡ διεξαγωγή ἐκλογῶν πρός ἀνάδειξιν νέου προέδρου. Εἰς τοιαύτην δέ περίπτωσιν δέν θά ὑπάρχη κυβέρνησις τυγχάνουσα διεθνοῦς ἀναγνωρίσεως, ἡ δέ ἔννοια τοῦ κράτους θά καταλυθῆ.

Ἀντί Κυβερνήσεως θά ὑπάρχη Ἑλληνοκυπριακή ἡγεσία καί Διοίκησις παραλλήλως πρός τήν Τουρκοκυπριακήν Διοίκησιν. Καί τό τοιοῦτον ἐνδεχόμενον θά ὁδηγήση εἰς τήν διχοτόμησιν τῆς Κύπρου ὡς ἡ ἐπιδίωξις τῆς Τουρκίας. Ἡ κατάλυσις τοῦ Κυπριακοῦ Κράτους μόνον διά τῆς ἑνώσεως τῆς Κύπρου μετά τῆς Ἑλλάδος εἶναι νοητή. Ἄλλως ἐθνική συμφορά θά εἶναι τό ἀποτέλεσμα. Πιθανῶς νά θεωρῆτε περιττή τήν διεξαγωγήν ἐκλογῶν δι' ἀνάδειξιν προέδρου. Ὁ Ἅγιος Κιτίου ἐβούλευσεν ὅπως παραδώσω τήν σκυτάλην τῆς πολιτειακῆς ἐξουσίας εἰς κατά πάντα δεδοκιμασμένον καί ἐθνικῶς ἀδιάβλητον πολιτικόν. Ἀλλά ὁ Πρόεδρος δέν διορίζεται ὑπ' ἐμοῦ ἤ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἤ ἐξ οἱασδήποτε ἄλλης Ἀρχῆς. Μόνον ὁ λαός ἔχει τό δικαίωμα νά ἐκλέξη διά τῆς ψήφου του ἐκεῖνον ὅστις θά παραλάβη τήν σκυτάλην.

Δεύτερον: Ἡ κατ' ἀπαίτησιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου παραίτησίς μου ἐκ τῆς προεδρίας καί δή εἰς στιγμάς ἐθνικῶς κρισίμους θά θεωρηθῆ ὡς περιφρόνησις τοῦ Λαοῦ καί ὡς παραγνώρισις τῆς θελήσεως του θά προκαλέση δέ αἰσθήματα πικρίας μεταξύ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος μετ' ἐπιπτώσεων δυσαρέστων διά τήν Ἐκκλησίαν.

Τρίτον: Ἡ συνοδική εἰσήγησις πλήττει ὡς πιστεύω τόν θεσμόν τῆς ἐθναρχίας. Διότι ἐνῶ διεξάγεται ἐθνικός ἀγών ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου θεωρεῖ τήν ἀπό τῆς θέσεως τοῦ προέδρου τῆς πολιτείας κατεύθυνσιν ὑπ' ἐμοῦ τοῦ ἀγῶνος ὡς τύρβην περί τά κοσμικά καί ὡς κατοχήν πολιτικοῦ ἀξιώματος ἀπᾴδοντος πρός τούς ἱερούς κανόνας. Δέν ὑπονοῶ διά τούτου ὅτι ἡ ἐκκρεμότης λύσεως τοῦ Κυπριακοῦ ζητήματος καί ἡ συνέχισις τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος σημαίνει συνέχισιν τῆς παραμονῆς μου εἰς τό προεδρικόν ἀξίωμα μέχρι αἰσίας λύσεως τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν ζητήματος. Λέγω μόνον ὅτι δέν ἐνδείκνυται ἡ διά Συνοδικῆς ἀποφάσεως καί παραγνώρισιν τῆς θελήσεως τοῦ Λαοῦ παραιτήσεώς μου καί ὅτι ὡς ἔχει σήμερον ἡ κατάστασις ἐν Κύπρῳ δέν πρέπει νά θεωρῆται ὡς κοσμικόν καί ὡς καθαρῶς πολιτικόν τό προεδρικόν ἀξίωμα.

Δέν συμφωνῶ

Ἐξέθεσα διά τῶν ὡς ἄνω ἀγαπητοί ἐν Κυρίῳ ἀδελφοί τάς σκέψεις καί τάς γνώμας μου ἐπί τῆς ὑμετέρας εἰσηγήσεως. Καταλήγων λέγω ὅτι δέν συμφωνῶ πρός τήν εἰσήγησιν ὑμῶν δι' οὕς λόγους ἀνέφερον, καί ἐάν ἐν τούτοις ἤθελέ τις ἐπιμείνη εἰς τήν εἰσήγησίν σας θά ἐθεώρουν ὡς ὑποχρέωσιν μου τήν ἀποδοχήν της καθ' ὅσον δέν θά ὑπάρξη δι' ἐμέ ἑτέρα ἐκλογή ἥν θά ἐπιβάλωσι ἄλλοι λόγοι. Οὐδέποτε θά ἐπεθύμουν διάσπασιν τῆς Ἐκκλησίας καί δημιουργίαν ἐν αὐτῇ σάλου. Πιθανῶς ὁ σάλος νά μή ἀποφευχθῆ. Δέν θά ἔχω, ὅμως, περί τούτου τήν εὐθύνην.

Μετά τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης
Ὁ Κύπρου Μακάριος»

Μέτρα ἐναντίον τοῦ Μακαρίου;

Τηλεγράφημα τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Πρακτορείου ἀπό τή Λευκωσία ἀναφέρει ὅτι οἱ τρεῖς μητροπολίτες θά συνέλθουν αὔριο ἤ τήν Τετάρτη στή Μητρόπολη Κιτίου (Λεμεσός) προκειμένου νά συντάξουν τήν πρώτη πρός τόν Ἀρχιεπίσκοπο προειδοποιητική ἐπιστολή, ἀνακοινοῦντες ὡς πρῶτο μέτρο ὅτι θά παύσουν νά θεωροῦν ἐφεξῆς τόν Μακάριο ὡς πρόεδρο τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καί ὅτι δέν θά τόν μνημονεύουν στούς ναούς τῶν περιοχῶν των.

Ἀναμένονται ἐξελίξεις

Κατά τήν τρέχουσα ἑβδομάδα ἀναμένονται ἐξελίξεις σχετικά μέ τίς ἀντιδράσεις τῶν μητροπολιτῶν, πού θά ἔχουν ἀποφασιστικές ἐπιπτώσεις στό ἐσωτερικό μέτωπο. Οἱ μητροπολίτες, ὅπως ἐγνώσθη, πρόκειται νά συνέλθουν σήμερα ἤ αὔριο γιά νά λάβουν ἀποφάσεις ἐπί τῆς ἀπαντήσεως τοῦ προέδρου Μακαρίου.

Ἀπόλυτη σιγή

Στό μεταξύ ἡ κυπριακή κυβέρνηση ἐξακολουθεῖ νά τηρῆ ἀπόλυτη σιγή, τόσο ἐπί τοῦ περιεχομένου τῆς ἀπαντήσεως τοῦ προέδρου Μακαρίου πρός τήν Ἑλληνική Κυβέρνηση, ὅσο καί ἐπί τοῦ περιεχομένου τῆς ἀπαντήσεως τῆς τελευταίας. Εἶναι χαρακτηριστικό ὅτι ὁ πρόεδρος Μακάριος δέν ἔχει συγκαλέσει μέχρι στιγμῆς τό Ὑπουργικό Συμβούλιο γιά τή συζήτηση τῆς ἀνταπαντήσεως τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

Στό ἔγγραφό της ἡ Ἑλληνική Κυβέρνηση φαίνεται ὅτι ἐπιμένει στή συμμόρφωση πρός τούς δύο ὅρους τῆς διακοινώσεως, ἤτοι α) στό σχηματισμό κυβερνήσεως ἐθνικῆς ἑνότητος καί β) στό προβάδισμο τῶν Ἀθηνῶν ὅσον ἀφορᾶ τήν πορεία τοῦ Κυπριακοῦ.

Οἱ σχέσεις Ἀθηνῶν - Λευκωσίας («παγοποιοῦνται»)

Πολιτικοί κύκλοι τονίζουν ὅτι μέ τήν ἀνταπάντηση τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως οἱ σχέσεις Ἀθηνῶν—Λευκωσίας «παγοποιοῦνται» ἐπί τοῦ παρόντος καί εἰσέρχονται στό στάδιο τῆς σιωπηρᾶς ἀναμονῆς. Γενικά ἡ ἐπικρατοῦσα κατάσταση χαρακτηρίζεται σάν ἀνήσυχη καί ἀναμένεται ὅτι κατά τίς προσεχεῖς ἡμέρες θά μετατεθῆ ἡ ἐπίθεση κατά τοῦ Μακαρίου στήν πλευρά τῶν μητροπολιτῶν.

Τά περί ἀφίξεως Γρίβα στήν Ἀθήνα

Κύκλοι προσκείμενοι στό στρατηγό Γρίβα, χαρακτήρισαν τό χθεσινό δημοσίευμα τῆς ἐφημερίδος «Ἀπογευματινή» τῆς Κύπρου, περί ἀναχωρήσεως του στήν Ἀθήνα, ὡς ἐντελῶς ἀβάσιμο καί φανταστικό. Οἱ ἐφημερίδες τῆς Ἀντιπολιτεύσεως «Γνώμη» καί «Νέα Πρωϊνή», στίς χθεσινές ἐκδόσεις, ἀναφέρουν, ὅτι ὅλα τά γραφόμενα γιά τό Γρίβα, ἀποτελοῦν εὐσεβεῖς πόθους τῶν ἀντιπάλων του καί λέγουν, ὅτι «ὁ Γρίβας ζῆ καί βασιλεύει στήν Κύπρο».

Ἡ Κυπριακή ἐφημερίδα «Νέα», σχετικά μέ τό θέμα Γρίβα στή χθεσινή της ἔκδοση ὑποστηρίζει μιά νέα ἐκδοχή, ὅτι ὁ στρατηγός Γρίβας ἀπήχθη τήν περασμένη Δευτέρα, ὕστερα ἀπό ἐπείγουσα ἐντολή τῶν Ἀθηνῶν, ὑπό τεσσάρων ἀξιωματικῶν τῆς Ἑλληνικῆς Κ.Υ.Π., καί ἐπεβιβάσθη πλοίου ἀπό τήν περιοχή τῆς Πάφου. Οἱ ἀξιωματικοί αὐτοί — κατά τήν ἰδία ἐφημερίδα — εἶχαν εἰσχωρήσει στό στενό περιβάλλον τοῦ στρατηγοῦ καί ἐμφανίζονταν σάν ἀπόλυτα ἀφοσιωμένοι σ' αὐτόν, ἔδιναν ὅμως στίς μυστικές ὑπηρεσίες τῶν Ἀθηνῶν κάθε πληροφορία γιά τίς κινήσεις του. Ἡ ἀπομάκρυνση τοῦ στρατηγοῦ — γράφουν τά «Νέα» — ὀφείλεται στό ὅτι αὐτός δέν συμφωνεῖ μέ τήν πολιτική τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως στό Κυπριακό.

Τά περί ἀφίξεως τοῦ στρατηγοῦ Γρίβα στήν Ἑλλάδα διαψεύδονται ἀπό τό στενό περιβάλλον τοῦ στρατηγοῦ στήν Ἀθήνα.

Η ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

• Συνέχεια ἀπό τή σελίδα 1

χυτάτην ἐνημέρωσιν —ὡς πρός τάς εἰδήσεις— καί δι' ἰδίων μέσων, ἀλλά καί διά τῶν μέσων ἐκείνων, τά ὁποῖα ὑποβοηθεῖ τό Κράτος, ὅπως εἶναι αἱ Ὑπηρεσίαι τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Πρακτορείου. Ἡ κυκλοφορία τῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων τῶν Ἀθηνῶν καί τῆς Θεσσαλονίκης, εἶναι τόσον μεγάλη ἐτησίως, ὥστε, πράγματι, ὁ Τύπος νά εἶναι σήμερον μέσον μαζικῆς ἐπικοινωνίας. Τό 1971 ἐπωλήθησαν συνολικῶς 174.000.000 φύλλα καί ὅπως γνωρίζετε, κάθε φύλλον δέν ἔχει μόνον ἕναν ἀναγνώστην. Ἡ Ἐπανάστασις τῆς 21ης Ἀπριλίου εὑρέθη πρό ἑνός προβλήματος Τύπου. Δέν καμίζω γλαῦκα, ἄν εἴπω, κύριοι, ὅτι τήν ἱστορικήν ἀναγκαιότητα αὐτῆς τῆς Ἐπαναστάσεως τήν ὑπεγράμμισεν κυρίως ἡ πολιτική στάθμη τοῦ Τύπου τά τελευταῖα πρό τῆς παρεμβάσεως τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων ἔτη».

(«Ἄλλο εἴδησις, ἄλλο σχόλιον...»)

«Πρέπει νά λεχθῆ, κύριοι, ἐνώπιόν σας καί ἐνώπιον τῶν ἐκλεκτῶν ἐκπροσώπων τοῦ Ἑλληνικοῦ Τύπου, οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται εἰς αὐτήν τήν αἴθουσαν, ὅτι ὑπῆρξε μία ἐποχή, κατά τήν ὁποίαν αἱ πρῶται σελίδες τῶν ἐφημερίδων δέν περιεῖχον εἰδήσεις. Ἡ ἱερά ἀρχή «ἄλλο ἡ εἴδησις, ἄλλο τό σχόλιον», δέν ἐτηρεῖτο. Καί θά εἴπω ἐνώπιον τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Ἐθνικῆς Ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως κ. Μακαρέζου, διότι τό γνωρίζει καλῶς ὅτι ἐάν ἐτηρεῖτο αὐτή ἡ ἀρχή, θά ἦτο διαφορετική ἡ κατάστασις. Ἴσως δέν θά ἐχρειάζετο ἡ παρέμβασις τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων διά νά σωθῆ ὁ τόπος καί ἀπό τόν ἐμφύλιον πόλεμον καί ἀπό τήν καταστροφήν. Ἐκεῖ, λοιπόν, ὁ Τύπος ἀπέτυχεν. Ἰδού, λοιπόν, μέγα πρόβλημα διά τήν Ἐπανάστασιν: Ἔπρεπε ὁ Τύπος νά ἐπανέλθη εἰς τήν βάσιν; «Ἄλλο εἴδησις, ἄλλο τό σχόλιον». Καί κυρίως νά διευκρινισθῆ ὅτι, ἡ ἐλευθεροτυπία δέν λειτουργεῖ ὑπέρ τοῦ ἐκδότου καί εἰς βάρος τοῦ συντάκτου καί τοῦ ἀναγνώστου οὔτε ὑπέρ τοῦ συντάκτου καί εἰς βάρος τοῦ ἐκδότου. Ἡ ἐλευθεροτυπία εἶναι τό ἀπαραίτητον συμπλήρωμα τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων κάθε Ἕλληνος καί κάθε Ἑλληνίδος. Λειτουργεῖ ὑπέρ αὐτῶν. Καί ὁ Τύπος ὀφείλει νά σέβεται αὐτήν τήν ἀρχήν».

Κυβέρνηση καί μέσα ἐνημερώσεως

Στή συνέχεια τῆς ὁμιλίας του ὁ κ. Σταματόπουλος ἐτόνισε ὅτι ἡ Κυβέρνηση ἔκαμε κάτι τό ὁποῖον συζητεῖται καί θά συζητῆται γιά πολλά χρόνια στή Δυτική Εὐρώπη. «Εἰς ἕνα ἐκ τῶν θεσμικῶν νόμων της — εἶπε — καθορίζει σαφέστατα τό πῶς θά γίνεται χρῆσις τῶν μέσων μαζικῆς ἐνημερώσεως (τῆς Ραδιοφωνίας καί Τηλεοράσεως), τά ὁποῖα τελοῦν ὑπό κρατικόν ἔλεγχον, διά νά διατυποῦνται διαφορετικαί ἀπόψεις, ἐπί ἴσοις ὅροις, ἐπί ὅλων τῶν θεμάτων καί τῶν πολιτικῶν καί τῶν οἰκονομικῶν. Ἡ ἀντιδικία ἐπί τοῦ θέματος εἶναι ζωηρά εἰς ὁλόκληρον τήν Δύσιν καί εἰς τό Λονδῖνον καί εἰς τό Παρίσι, ὀλιγώτερον ἴσως εἰς τήν Δυτικήν Γερμανίαν, ἀλλά πράκειται περί ἀντιδικίας συνεχιζομένης. Αὐτή ἡ θεσμική καθιέρωσις τοῦ δικαιώματος ἐκφράσεως διαφορετικῆς γνώμης, ἀρκεῖ διά νά χαρακτηρίση καί τήν ποιότητα τοῦ ἑλληνικοῦ καθεστῶτος καί τάς ἀρχῆθεν προθέσεις τῆς Ἐπαναστάσεως».

Τύπος καί συνταγματική νομιμότης

«Ἀλλά ὁ Τύπος διά νά διαδραματίση ρόλον ἐποικοδομητικόν, διά νά μή διαπράττη τά λάθη τά ὁποῖα διέπραξε πρό τοῦ Ἀπριλίου 1967 — συνέχισε ὁ ὁμιλητής — ὀφείλει νά περιφρουρῆ ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ τήν συνταγματικήν νομιμότητα. Ὅποιος νομίζει ὅτι εἶναι δυνατόν δι' οἱουδήποτε τεχνάσματος νά προσβάλη αὐτήν τήν νομιμότητα, ἡ ὁποία ἔχει ἑδραιωθῆ ἐπί μίαν 5ετίαν κατά τρόπον δέ δυτικόν καί ὄχι νοτιοαμερικανικόν ἤ ἄλλον τινά, διαπράττει λάθος μέγα. Καταργεῖ τήν ἐλευθεροτυπίαν, δημιουργεῖ ἄλλας αγωνίας» ἀπό τάς ὁποίας παρασύρει τούς πολίτας νά βλέπουν τά πράγματα. Καί δημιουργεῖ καθυστερήσεις καί παλλινδρομήσεις εἰς τήν προσπάθειαν τῆς Κυβερνήσεως νά ὁλοκληρώση τούς στόχους τῆς Ἐπαναστάσεως».

Καταλήγων ὁ κ. Σταματόπουλος, ἔκαμε ἔκκληση στούς «Ἕλληνες διανοουμένους καί τούς καλλιτέχνες «νά ἐπηρεάσουν καί τόν Τύπον καί τό Ραδιόφωνο καί τήν Τηλεόραση καί νά δώσουν ὅ,τι καλό ἠμποροῦν εἰς τό Ἑλληνικόν κοινόν. «Αἱ θύραι — εἶπε — εἶναι ἀνοικταί. Ἐλπίζω νά εἶναι ἀνοικταί καί αἱ θύραι τῶν ἐφημερίδων, ὥστε νά εἶναι πλήρης καί ὁλοκληρωμένη ἡ λειτουργία, ἡ ὑπεύθυνος καί ἡ ἐλεύθερα λειτουργία τῶν μέσων μαζικῆς ἐπικοινωνίας εἰς τήν Ἑλλάδα».

Ἡ ὁμιλία τοῦ κ. Σταματοπούλου ἔγινε χθές τά μεσημέρι στήν Ἑταιρία Μακεδονικῶν Σπουδῶν, κατά τή διάρκεια τελετῆς βραβεύσεως ἔργων εἰποιίας τοῦ Ροταριανοῦ Ὁμίλου Θεσσαλονίκης. Παρέστησαν, ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Νικ. Μακαρέζος, ὁ ὑφυπουργός Περιφερειακός Διοικητής Μακεδονίας καί Θράκης κ. Γκαντώνας καί Μπράβος ὁ Γενικός Γραμματεύς Τύπου καί Πληροφοριῶν κ. Λ. Παπαγγελῆς καί ἄλλοι. Τό Σάββατο τό βράδυ ὁ Γενικός Γραμματεύς Τύπου καί Πληροφοριῶν κ. Παπαγγελῆς, ἔδωσε δεξίωση πρός τιμήν τῆς σπουδαζούσης νεολαίας Βορείου Ἑλλάδος.